

NEDERLANDS

LEESVAARDIGHEID

TEKSTBOEK

Dit tekstboek bestaat uit
3 lange teksten.
Er zijn 6 bladen, inclusief voorblad.
Maximaal te behalen aantal punten: 57

Het gebruik van een ééndelig woordenboek Nederlands is toegestaan.
Daarnaast is een tweetalig woordenboek vanuit en naar de doeltaal toegestaan,
in één band of twee afzonderlijke delen.

Heeft hardlopers drinkt te veel

1. BAARN – Drinken tijdens inspanning is belangrijk, maar bijna de helft van de recreatieve hardlopers drinkt te veel tijdens wedstrijden. Experts adviseren deze lopers om alleen te drinken als ze dorst hebben.

2. Een Amerikaans onderzoeksteam van het Loyola University Health System bestudeerde 197 recreatieve hardlopers: 91 mannen en 106 vrouwen. De mannen liepen gemiddeld al 13 jaar hard. Voor de vrouwen was dit acht jaar. De lopers hadden gemiddeld al twee eerdere wedstrijden gelopen.

3. Uit het onderzoek kwam naar voren dat 37 procent van de lopers volgens een vastgesteld schema drinkt en 9 procent drinkt zo veel mogelijk. Daarnaast dacht bijna een derde dat ze extra zout moesten innemen tijdens het lopen en meer dan de helft van de hardlopers dronk een sportdrank om een laag zoutgehalte in het bloed te voorkomen.

Te veel water

4. De belangrijkste oorzaak van een zouttekort tijdens het hardlopen is echter het drinken van teveel water. Te veel vocht kan leiden tot de fatale aandoening hyponatriëmia. Er is dan een tekort aan natrium in het bloed. Symptomen zijn onder andere misselijkheid, overgeven, hoofdpijn, verwardheid, spierverslapping, spasme en kramp. In extreme gevallen kan het zelfs leiden tot flauwvallen, coma of zelfs overlijden.

5. “Veel sporters houden er verkeerde ideeën op na, als het gaat over drinken tijdens het sporten.” Dit schreven de onderzoekers in de juni-editie van het *British Journal of Sports Medicine*. “Alleen drinken als je dorst hebt, is de veiligste manier om jezelf te hydrateren tijdens een duursport.”

Naar een artikel uit *NL/ni/gezondheid*, 7 september 2011

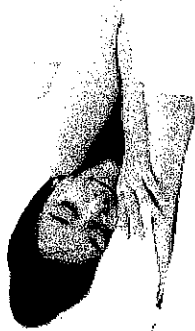
37 7. Branson weerlegt dat de dieren die hij wil overbrengen naar Moskitto eiland afkomstig
38 zouden zijn van Madagaskar. Volgens de zakenman komen ze uit dierentuinen in
39 Canada, Zweden en Zuid-Afrika. Verder geeft hij aan dat experts een omgevings- en
40 milieutechnisch onderzoek hebben uitgevoerd op zijn eiland. De vijftig hectare van
41 Moskitto zijn nu de thuisbasis van leguanen en gekko's. Wanneer de maki's zich
42 kunnen redden op Moskitto is het de bedoeling dat ze in de toekomst uitgezet worden
43 in Madagaskar.

44 8. De Britse zakenman kocht Moskitto eiland in 2007 voor tien miljoen pond en beloofde
45 het om te zetten in de meest milieuvriendelijke plek ter wereld. De autoriteiten op de
46 Britse Maagdeneilanden hebben ingestemd met de plannen van Branson. De eerste
47 zending van 25 ringstaartmaki's is waarschijnlijk al binnen enkele weken een feit.
48 Daarna volgen de rode maki's en de eveneens verwante sifaka's. Critici beschuldigen
49 de autoriteiten. Zij hebben te gemakkelijk het hoofd gebogen voor de plannen van een
50 machtige en invloedrijke investeerder.

Naar een artikel van Simone Lautenbach uit *Trouw*, 19 april 2011

Tekst 3

Gezond en lekker slapen, hoe doe je dat?

- 1 1. Aanhoudende slaapklaachten kunnen ernstige
2 gevolgen hebben: concentratieverlies,
3 geheugenproblemen, geringe weerstand,
4 overgewicht, hart- en vaatziekten. Goede
5 nachtrust is daarom van groot belang voor de
6 psychische en fysieke gezondheid. Gelukkig
7 valt aan een slaapprobleem vaak wat te doen.
8 Nu steeds meer bekend wordt over de
9 oorzaken, is het beter mogelijk de problemen
10 op te lossen. Met behulp van een arts of door
11 zelf de juiste maatregelen te nemen.
- 12 2. Jaartijds komen honderden mensen, jong en oud, naar de oudste en bekendste
13 slaapkliniek van Nederland, fraai gelegen in de bossen bij het Brabantse plaatsje
14 Heeze. Van heinde en verre melden patiënten zich bij het geneeskundig centrum
15 omdat hun huisartsen en specialisten er niet in zijn geslaagd om hun ernstige
16 slaapproblemen op te lossen.
- 17 3. Twan de Wit, die veel last heeft van rustloze benen en daardoor slecht slaapt, gaat
18 straks ook lekker slapen in één van de zeven speciaal ingerichte slaapkamers van het
19 Centrum voor Slaapgeneeskunde Kempenhaeghe. Terwijl hij slaapt, zullen zijn
20 lichaam en geest continu in de gaten worden gehouden met apparaten aan het
21 hoofdeinde van zijn bed. Bovendien zullen een infraroodcamera en een observatie-
22 camera vanaf het moment dat hij naar bed gaat totdat hij wakker wordt, opnemen hoe
23 hij zich gedraagt.
- 24 4. Vaak gaat het om mannen en vrouwen die al jaren worstelen met hun kwaal en de
25 wanhoop nabij zijn, vertelt slaapgeneeskundige Sebastiaan Overeem die zelf is
26 gepromoveerd op de slaapziekte narcolepsie. "Slaapgeneeskunde is een betrekkelijk
27 nieuw vakgebied, dat nog volop in ontwikkeling is. Hoewel de kennis over slaap en
28 slaapproblemen snel groeit en iedereen er inmiddels wel van doordrongen is dat
29 slaapproblemen zeer ernstig kunnen zijn, wordt nog heel vaak door leken én artsen
30 gedacht dat het wel zal meevallen of dat er toch niets aan te doen is. Dus komen ze pas
31 in actie als het de spuigaten uitloopt. Dat is jammer, want veel slaapproblemen zijn
32 goed op te lossen," zegt Overeem.
- 33 5. Zelf slaapt de jonge dokter als een roos. Net als vier van de tien volwassenen in
34 Nederland heeft hij weleens een slechte nacht, maar dat is een uitzondering. Als slaap-
35 geneeskundige weet hij echter alles over slecht slapen. "De lijst van slaapproblemen
36 breidt zich nog steeds uit, want er worden regelmatig nieuwe varianten ontdekt. De
37 kennis neemt snel toe, onder meer dankzij de ontwikkeling van betere apparatuur
38 waarmee we de patiënten onderzoeken," aldus Overeem. Als voorbeeld noemt hij de
39 zogeheten parasomniën – een verzameling van allerlei problemen die samen-
40 hangen met ongewenste gedragingen tijdens de slaap – waarvan de slaper zich later
41 weinig of niets herinnert. Niet alleen slaapproblemen is er een goed voorbeeld van,
42 maar ook onrustig bewegen, hardop praten, tanden knarsen en bedplassen.

43 6. Minder bekend, maar inmiddels wel degelijk als de stoomis parasomnie aangemerkt,
44 is de neiging van sommige mensen om tijdens de slaap naar de keuken te gaan en veel
45 te eten. "Pas als zij de volgende dag zien dat de ijskast leeg is, realiseren zij zich dat
46 het weer zo ver was," zegt Overeem. Patiënten die kampen met seksomnie, voeren
47 tijdens de slaap allerlei seksuele handelingen uit, zonder dat zij zich dat later
48 herinneren. En verder zijn er ook patiënten die tijdens de slaap geweldadig en zelfs
49 moorddadig worden. In de Verenigde Staten zijn al mensen vrijgesproken die in hun
50 slaap anderen om het leven hebben gebracht. "Maar dat gebeurt niet vaak," hoor, zegt
51 Overeem. "Meestal blijft het bij vloeken en tieren en om je heen slaan, wat voor de
52 patiënt en de partner al ellendig genoeg kan zijn."

53 7. Naast parasomniën zijn er de hypersonmiën. Patiënten die lijden aan hypersonmie,
54 ofwel slaapzucht, kampen overdag met onbedwingbare slaperigheid. Wakker blijven
55 kost hun veel moeite. Sommigen kunnen meerdere malen per dag zomaar in slaap
56 vallen. De belangrijkste oorzaak van slaapzucht is slaapgebrek. Deskundigen denken
57 dat hypersonmie toeneemt, omdat we wegens de rusteloosheid van de 24-
58 uren economie tegenwoordig gemiddeld een uur minder slapen dan vijftig jaar geleden.
59 Ook het gebruik van bepaalde medicijnen en genotmiddelen kan slaapzucht tweeg-
60 brengen.

61 8. Wie continu minder slaap krijgt dan hij van nature nodig heeft, of wie kwalitatief
62 slecht slaapt, bouwt op den duur een 'slaapschuld' op, die overdag zijn tol eist. Dat
63 zijn bijvoorbeeld de mensen die kampen met slaapapneu, een aandoening waarbij de
64 ademhaling tijdens de slaap ernstig verstoord is, soms zonder dat de patiënt dat in de
65 gaten heeft. Bij apneuïdiers kan de ademhaling wel tientallen keren per minuut
66 stopten, waardoor de patiënt of voortdurend wakker wordt, of alleen licht slaapt, en
67 dus niet uitrust.

68 9. Slapen is voor mens en dier van levensbelang. Zelfs een licht slaapgebrek of
69 eenmalige ontgeking van de biologische klok (jetlag) kan al leiden tot concentratie-
70 en geheugenstoornissen en een beroerd gevoel. Wie lange tijd slecht slaapt, raakt
71 geestelijk in de war en lichamelijk uitgeput. Concentreren en leren wordt moeilijk,
72 het getuigen gaat hapieren. Ons emotiesysteem raakt ontregeld, het immuunsysteem
73 neemt af en alle organen gaan slechter functioneren. Chronische slaapproblemen
74 verhogen dus het risico van allerlei kwalen, waaronder obesitas, suikerziekte, hart-
75 en vaatziekten en bovendien kunnen ze op den duur zelfs dodelijk zijn. Bijvoorbeeld:
76 ratten die wakker worden gehouden, sterven na ongeveer drie weken.

77 10. Juist omdat goed slapen zo belangrijk is voor mens en dier, is het opmerkelijk dat nog
78 niemand precies weet waarom we slapen. Het is duidelijk dat lichaam en geest de tijd
79 nodig hebben om iets belangrijks te kunnen doen voor ons overleven. Maar wát?
80 De vele onderzoeken naar wat er in lijf en brein gebeurt tijdens de slaap, hebben wat
81 stevige theorieën opgeleverd, maar nog geen bevredigende oplossing van het raadsel.

Naar een artikel van José van der Saan uit *Elevier*, 8 oktober 2011

Tekst 4

Richard Branson ontwikkelt reddingsplan voor maki's

1. Een plan van de Britse zakenman Richard Branson om
2 maki's vanuit Madagaskar te importeren naar het
3 Caribisch gebied heeft tot ophef geleid. De dieren zouden
4 vrijgelaten worden in de regenwouden van Moskitio
5 eiland, een tropisch oord op de Britse Maagdeneilanden
6 waar hij eigenaar van is.

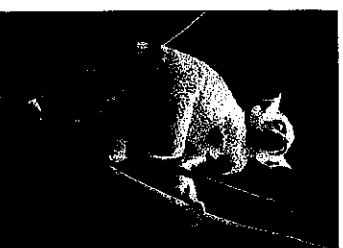
7 2. Branson wil de maki's de halve wereld over slepen om ze
8 te beschermen tegen de ontbossing van hun natuurlijke
9 habitat op Madagaskar. Door illegale houtkap wordt het
10 leefgebied van de beschermde diersoort snel kleiner; aldus
11 de zakenman. "De afgelopen jaren had ik een project
12 lopen op Madagaskar. Maar de situatie werd er alleen
13 maar slechter op voor de dieren. Daarom wil ik ze
14 overbrengen naar een veilige plaats."

15 3. Deskundigen uit Zuid-Afrika hebben Moskitio eiland geïnspecteerd en Branson groen
16 licht gegeven voor zijn 'reddingsactie'. "Ze hebben me verteld dat het een perfecte
17 leefomgeving zal zijn voor de maki's," zegt Branson tegen de Britse krant *The*
18 *Guardian*.

19 4. Er zijn echter ook biologen die vraagtekens hebben bij de plannen van de zakenman.
20 Zij denken dat invoering van een uitheemse soort de lokale flora en fauna kan
21 beschadigen. Ook bewoners van de zesde archipel tellende eilandengroep zijn
22 bezorgd. Ze zijn bang dat de 'opportunistische roofdieren' inheemse insecten en
23 vogels eten. Volgens Branson is deze angst misplaatst. "Maki's eten voor-
24 namelijk noten en planten. Misschien af en toe een gekko, maar die zijn er dan ook
25 genoeg op het eiland."

26 5. Meer anderen zeggen dat het te vroeg is om een oordeel te vellen. "Het zou een
27 briljant idee kunnen zijn, maar ook een slecht idee. We weten het gewoon nog niet,"
28 aldus Penelope Bodry-Sanders, oprichter van de Lemur Conservation Foundation, een
29 in Florida gevestigde groep die ook een vestiging in Madagaskar heeft.

30 6. "We weten niet welke ziekteverwekkers de maki's bij zich
31 dragen en meenemen naar het Caribisch gebied of welke
32 ziekteverwekkers zij kunnen overbrengen. Het is geweldig dat
33 Richard Branson geeft om deze dieren. Zijn geschiedenis leert
34 ons dat hij altijd verantwoordelijk handelt, maar in dit geval
35 hebben we meer informatie nodig. De jury is er nog niet uit,"
36 zegt Bodry-Sanders.

Richard Branson

ARUBA

EXAMEN MAVO

2012

Tijdvak 1
Woensdag 16 mei

07.30 – 10.00

NEDERLANDS LEESVAARDIGHEID

VRAGENBOEK

Dit vragenboek bestaat uit
2 korte teksten en 48 vragen.
Er zijn 10 bladen, inclusief voorblad.
Maximaal te behalen aantal punten: 57

De kandidaat begint met dit vragenboek.
Vanaf tekst 3 neemt de kandidaat ook het tekstboek erbij.
Alle antwoorden worden gemaakt op het antwoordblad.

Het gebruik van een ééndelig woordenboek Nederlands is toegestaan.
Daarnaast is een tweetalig woordenboek vanuit en naar de doeltaal toegestaan,
in één band of twee afzonderlijke delen.

Tussen alinea 3 en 4 bestaat een verband.

Kies het beste antwoord!

1p ■ 45.

Alinea 4 ...

- A geeft voorbeelden bij alinea 3.
- B is een conclusie van alinea 3.
- C is een tegenstelling van alinea 3.
- D noemt een oorzaak van alinea 3.

Lees alinea 3 en 4.

1p □ 46.

Wat veroorzaakt het drinken van teveel water tijdens het hardlopen in het bloed?

1p □ 47.

In alinea 5 (regel 22 – 23) staat de zin: "Veel sporters ... *het sporten*."
Is dit een feit of een mening?

1p □ 48.

In alinea 1 (regel 4 – 6) staat de zin: "Experts *adviseren ... dorst hebben*."
Citeer de zin uit de tekst waarin hetzelfde advies wordt gegeven.

- In alinea 7 staat een opsomming.
 1p □ 37. Noteer het signaalwoord dat de opsomming aangeeft.

- Branson weerlegt de standpunten die in de tekst tegen zijn plan worden aangevoerd.
 2p □ 38. Welke twee argumenten gebruikt Branson?

- Hoeveel soorten dieren wil Branson verplaatsen?
 1p □ 39.

- In de slotalinea hebben critici commentaar op het handelen van de autoriteiten.
 1p □ 40. Citeer de zin waarin deze kritiek staat.

Vragen bij tekst 5 HELFT HARDLOPERS DRINKT TE VEEL

- 1p ■ 41. Wordt de titel **HELFT HARDLOPERS DRINKT TE VEEL** in de tekst uitgewerkt?
 Kies het beste antwoord.
 A Ja, in alinea 3 wordt deze duidelijk uitgewerkt.
 B Ja, in de hele tekst is uitgewerkt dat de helft te veel drinkt.
 C Nee, in alinea 4 wordt dat niet uitgewerkt.
 D Nee, in de hele tekst is nergens uitgewerkt dat de helft te veel drinkt.

- 1p ■ 42. Wat is de aanleiding tot het schrijven van de tekst *Helft hardlopers drinkt te veel*?
 Kies het beste antwoord.
 Veel sporters houden er verkeerde ideeën op na, als het gaat over ...
 A eten tijdens het sporten.
 B drinken tijdens het sporten.
 C recreatief hardlopen.
 D wedstrijden hardlopen.

- 1p ■ 43. In alinea 1 (regel 1 – 4) staat de zin: "Drinken tijdens ... tijdens wedstrijden."
 Welk verband staat in deze zin?
 Kies uit:
 A Oorzaak
 B Opsomming
 C Tegenstelling
 D Voorbeeld

- 1p ■ 44. Welk tussenkopje past het beste boven het tekstgedeelte alinea 2 en 3?
 A Amerikaans onderzoek
 B Recreative hardlopers
 C Te hoog zoutgehalte
 D Te laag zoutgehalte

Cashewnootjes Duyvis puur nep

AMSTERDAM – De cashewnootjes van Duyvis zijn niet zo 'puur en natuurlijk' als de fabrikant beweert. De nootjes zitten vol toevoegingen die van nature niet in een cashewnoot voorkomen.

1. Consumentenorganisatie Foodwatch vindt dat consumenten misleid worden. "Als Duyvis honderd procent puur zegt, bedoelen ze: met maltodextrine, zout, suiker, gistextract, uipoeder, knoflookpoeder en toegevoegd aroma," zegt Bart van Opzeeland van Foodwatch.
 2. Mensen die de nootjes nuttigen zouden bovendien een verhoogde kans op hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten hebben. De hoeveelheid zout die wordt toegevoegd is met tweënhalf gram in iedere ons cashewnooten ruim drie keer meer dan bij andere fabrikanten.
 3. "Zo te zien zijn cashews toch niet 'van nature' lekker," aldus Van Opzeeland. Foodwatch, een onafhankelijke non-profitconsumentenorganisatie, wijst consumenten op serieuze risico's van producten en misleidende beweringen van voedselabrikanten.
- Naar een artikel uit *NU.nl*, 5 september 2011

Vragen bij tekst 1
CASHEWNOOTJES DUUYVIS PUUR NEP

1p ■ 1. Wat is het belangrijkste schrijfdoel van de auteur van dit artikel?

- A Amuseren
- B Gevoelens uitdrukken
- C Informeren
- D Overtuigen

In de lead, het schuingedrukte gedeelte bovenaan de tekst, staat:

“... niet zo ‘puur en natuurlijk’...”

1p □ 2. Citeer de zin uit de tekst die hiervan de betekenis weergeeft.

1p □ 3. Waardoor hebben mensen die deze nootjes eten, een verhoogde kans op hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten?

“Zo te zien zijn cashews toch niet ‘van nature’ lekker,” aldus Van Opzeeland. (regel 10)

- 1p ■ 4.** Welke cashews bedoelt Van Opzeeland hier?
- A cashewnootjes van Duyvis
 - B cashewnoten van andere fabrikanten
 - C cashews zonder toevoegingen

1p ■ 5. Wat is de belangrijkste functie van alinea 3?

- A geeft een conclusie.
- B geeft een voorbeeld.
- C presenteert een nieuwe mening.
- D spreekt een verwachting uit.

2p □ 6. Noteer twee elementen uit de tekst waaraan je kunt zien dat deze tekst een nieuwsbericht is.

Vragen bij tekst 4
RICHARD BRANSON ONTWIKKELT REDDINGSPLAN VOOR MAKI'S

1p ■ 29. Hoe leidt de schrijver de tekst in?

- A citeert een belangrijk onderzoek over het onderwerp.
- B presenteert direct het onderwerp van de tekst.
- C probeert de aandacht te trekken met enkele pakkende zinnen.
- D stelt direct vragen die met het onderwerp te maken hebben.

1p □ 30. Citeer de kernzin van alinea 2.

1p □ 31. In alinea 3 staat in regel 16: “... voor zijn ‘reddingsactie’...”
Waarom staat het woord *reddingsactie* tussen aanhalingstekens?

Branson wil de Maki's overbrengen naar een veilige plaats.
Handelt hij op eigen houtje?
Verklaar je antwoord. Raadpleeg alinea 1, 2 en 3.

1p ■ 33. Wat is het verband tussen alinea 3 en 4?

- A Alinea 3 en 4 vormen een opsomming.
- B Alinea 3 en 4 vormen een overeenkomst.
- C Alinea 3 en 4 vormen een tegenstelling.
- D Alinea 4 geeft een verklaring van alinea 3.

1p ■ 34. In de tekst kunnen tussenkopjes worden geplaatst.
Het tussenkopje *Bezorgd* kan het beste worden geplaatst boven het tekstgedeelte dat wordt gevormd door de alinea's ...

- A 3 en 4.
- B 4 en 5.
- C 3, 4 en 5.
- D 4, 5 en 6.

In de tekst brengen de tegenstanders van de plannen van Branson argumenten naar voren.

3p □ 35. Welke argumenten gebruiken zij?

Noteer drie argumenten . Gebruik per argument maximaal tien woorden.
Raadpleeg de alinea's 3, 4, 5 en 6.

1p ■ 36. In de tekst kunnen tussenkopjes worden geplaatst.
Welk tussenkopje past het beste boven alinea 7?

- A Branson
- B Dierenliefhebbers
- C Madagaskar
- D Moskitto

In alinea 5 geeft Overeem voorbeelden van parasomniën.

Hoeveel voorbeelden geeft hij in deze alinea?

- A 4
B 5
C 6
D 7

In alinea 6 noemt Overeem drie minder bekende parasomniën.

2p □ 22. Noteer deze drie minder bekende parasomniën.

1p ■ 23. Wat is het verband tussen alinea 6 en 7?

- A Herhaling
B Opsomming
C Tegenstelling
D Vergelijking

In alinea 7 staat een synoniem voor het woord hypersomnie.

1p □ 24. Noteer dit woord.

2p □ 25. In alinea 7 worden drie oorzaken gegeven voor slaapzucht.

Noem er twee.

1p □ 26. Citeer de kernzin van alinea 8.

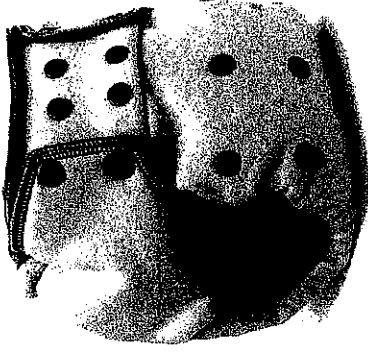
In alinea 9 staat een conclusie.

1p □ 27. Citeer de zin waarin deze conclusie staat.

1p ■ 28. Welke functie past het beste bij de laatste alinea?

- De auteur wil met deze alinea ...
A een advies geven.
B een conclusie geven.
C een samenvatting geven.
D een toekomstverwachting presenteren.

Eerste wasbare luier op de markt

1. AMSTERDAM – Kanga Care heeft de eerste wasbare luier, de Eco Posh, ontwikkeld. Het broekje bestaat uit plastic, afkomstig van gerecycleerde waterflessen, bamboe en biologisch katoen.

2. De milieuvriendelijke luier zou aanvoelen als jersey katoen, terwijl de extra dubbele stiksels aan de binnenkant ervoor moeten zorgen dat lekken nauwelijks voorkomt.

3. Volgens het bedrijf gaat de van recyclebare waterflessen gemaakte luier lang mee en past hij zowel bij een pasgeborene als een zindelijke peuter.

Groene luiers

4. Volgens de website waar de luiers verkrijgbaar zijn, zorgen wegwerpluiers voor 1000 kilo afval per kind, terwijl dit voor de wasbare luier beduidend minder is. De wasbare luiers stoten 1,5 tot 2,5 keer minder CO₂ uit dan wegwerpluiers, ondanks de energie die nodig is om de wasbare luiers te wassen.

Naar een artikel uit *NU.nl*, 7 september 2011

Vragen bij tekst 2
ERSTE WASBARE LUIER OP DE MARKT

1p ■ 7. Hoe luidt de naam van de eerste wasbare luier volgens de tekst?

- Kies uit:
- A Eco Posh
 - B Groene luier
 - C Kanga Care
 - D Milieubewuste luier

1p ■ 8. Uit hoeveel verschillende stoffen bestaat de eerste wasbare luier?

- A 2
B 3
C 4
D 5

1p ■ 9. Welk tussenkopje past het beste boven het tekstgedeelte alinea 2 en 3?

- Kies uit:
- A Eigenschappen
 - B Lekt niet
 - C Milieuvriendelijke luier
 - D Voordelen voor milieu

2p □ 10. Schrijf twee voordelen op voor het milieu van de wasbare luier. Raadpleeg alinea 4.

1p □ 11. Waar kun je de wasbare luiers kopen?

2p □ 12. In de tekst staan enkele synoniemen voor *wasbare luiers*. Noem er twee. Raadpleeg alinea 2, 3 en 4.

1p ■ 13. Een tekst kan verschillende doelen hebben. Wat is het doel van deze tekst?

- A Informeren
- B Instrueren
- C Overtuigen
- D Tot handelen aanzetten

1p ■ 14. Wat is het onderwerp van deze tekst?

- A Slaapgebrek
- B Slaapprobleem
- C Slaapschuld
- D Slaapzucht

1p ■ 15. Welke functie heeft de eerste alinea?

- Alinea 1 ...
- A geeft aan hoe de tekst is opgebouwd.
 - B geeft de mening van de schrijver.
 - C noemt de uitkomst van een onderzoek.
 - D noemt het onderwerp en de hoofdgedachte.

Deze tekst kan in vier delen verdeeld worden.

Deel 1: Inleiding

Deel 2: Slaapgeneskunde

Deel 3: Slaapstoornissen

Deel 4: Slaapschuld

1p □ 16. Bij welke alinea begint het tekstgedeelte *Slaapgeneskunde* (Deel 2)?

1p □ 17. Bij welke alinea begint het tekstgedeelte *Slaapstoornissen* (Deel 3)?

1p □ 18. Bij welke alinea begint het tekstgedeelte *Slaapschuld* (Deel 4)?

1p ■ 19. Wat is het verband tussen alinea 2 en 3?

Kies het beste antwoord.

Alinea 3 ...

- A geeft een conclusie van alinea 2.
- B geeft een uitwerking van alinea 2.
- C geeft een verklaring van alinea 2.
- D vormt een tegenstelling met alinea 2.

2p □ 20. In alinea 4 staat: "*Dus komen ... spuigaten uitloopt.*" (regel 30-31) Geef twee redenen hiervoor.

Vragen bij tekst 3
GEZOND EN LEKKER SLAPEN, HOE DOE JE DAT?

ARUBA

EXAMEN MAVO

2012

Tijdvak 1
Woensdag 16 mei

07.30 – 10.00

39.

40.

46.

47.

48.

NEDERLANDS

LEESVAARDIGHEID

1^e correctie:

Meerkeuzevragen :

Open vragen :

Totaal
aantal punten :

2^e correctie:

Meerkeuzevragen :

Open vragen :

Totaal
aantal punten :

ANTWOORDBLAD

Maximaal te behalen aantal punten: 57

Naam: _____

Examenr. _____

School: _____

Antwoordblad Leesvaardigheid 2012 – tijdvak 1

Meerkeuzevragen: 22 punten

1.		8.		15.		28.		41.	
4.		9.		19.		29.		42.	
5.		13.		21.		33.		43.	
7.		14.		23.		34.		44.	
						36.		45.	

Open vragen: 35 punten

2. _____

3. _____

6. 1. _____

2. _____

10. 1. _____

2. _____

11. _____

12. 1. _____

2. _____

16. Alinea _____

17. Alinea _____

18. Alinea _____

20. 1. _____

2. _____

22. 1. _____

2. _____

3. _____

24. _____

25. 1. _____

2. _____

26. _____

27. _____

30. _____

31. _____

32. _____

35. 1. _____

2. _____

3. _____

37. _____

38. 1. _____

2. _____

EXAMEN MAVO

2012

Tijdvak 1
Woensdag 16 mei

07.30 – 10.00

NEDERLANDS

LEESVAARDIGHEID

Correctievoorschrift

Correctievoorschrift Leesvaardigheid 2012 – tijdvak 1

Meerkeuzevragen leveren 1 punt per vraag op, totaal 22 punten.

1.	C	8.	B	15.	D	28.	B	41.	A
4.	C	9.	A	19.	B	29.	B	42.	B
5.	A	13.	A	21.	B	33.	C	43.	C
7.	A	14.	B	23.	B	34.	D	44.	A
						36.	D	45.	C

► Uittek bij vraag 4: "zo te zien" → Blijkbaar moesten er toevoegingen bij cashews om ze lekker te maken.

Open vragen, totaal 35 punten.

In de leed, het schuingedrukte gedeelte bovenaan de tekst, staat:
 "... niet zo puur en natuurlijk ..."

Cher de zin uit de tekst die hiervan de betekenis weergeeft.

"De nootjes zitten vol toevoegingen die van nature niet in een cashewnot voorkomen."

1

lp □ 3. Waarvoor hebben mensen die deze nootjes eten, een verhoogde kans op hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten?

De hoeveelheid zout die wordt toegevoegd is met tweehalf gram in iedere ons cashewnoten ruim drie keer meer dan bij andere fabrikanten.

1

2p □ 6. Noteer twee elementen uit de tekst waaraan je kunt zien dat deze tekst een nieuwsbericht is.

1. Amsterdam
2. Bron: NUI.nl

(1)
(1)

2

2p □ 10. Schrijf twee voordelen op voor het milieu van de wasbare luier.

Raadgeeg alinea 4.

1. De wasbare luier zorgt voor minder afval (per kind)
2. De wasbare luier stoot minder CO₂ uit (dan wegwerpluiers, ondanks de energie die nodig is om de wasbare luier te wassen).

(1)
(1)

2

lp □ 11. Waar kun je de wasbare luiers kopen?

Op internet / Via de website van Kanga Care

1

2p □ 12. In de tekst staan enkele synoniemen voor wasbare luiers.

Noem er twee. Raadgeeg alinea 2, 3 en 4.

1. milieuvriendelijke luier
2. groene luiers

(1)
(1)

2

Indien antwoord Eco Posh is.

0

Deze tekst kan in vier delen verdeeld worden.

Deel 1: Inleiding

Deel 2: Slaapgeneeskunde

Deel 3: Slaapstoornissen

Deel 4: Slaapschuld

Bij welke alinea begint het tekstgedeelte *Slaapgeneeskunde* (Deel 2)?

1

Alinea 2

Bij welke alinea begint het tekstgedeelte *Slaapstoornissen* (Deel 3)?

1

Alinea 5

Bij welke alinea begint het tekstgedeelte *Slaapschuld* (Deel 4)?

1

Alinea 8

In alinea 4 staat: “*Dus komen ... spuigaten uitloopt*.” (regel 30-31)

Geef twee redenen hiervoor.

(1)

1. **Leken en artsen denken dat het wel zal meevallen.**

(1)

2. **Leken en artsen denken dat er toch niets aan te doen is.**

In alinea 6 noemt Overeen drie minder bekende parasomniën.

Noteer deze drie minder bekende parasomniën.

(1)

1. **Ijskast leegten (tijdens de slaap).**

(1)

2. **Seksomnité / Seksuele handelingen uitvoeren**

(tijdens de slaap).

3. **Gewelddadig worden (tijdens de slaap). /**

Moorddadig worden (tijdens de slaap).

(1) 2

► **Uitleg:**

Moorddadig zijn is een vorm van gewelddadig zijn:

het is geen aparte categorie, evenals vloeken en tieren.

Vloeken en tieren is gewelddadig met woorden.

► 3 goede antwoorden: 2pt. ► 2 goede antwoorden: 1pt.

In alinea 7 staat een synoniem voor het woord hypersonmie.

Noteer dit woord.

1

Slaapzucht

In alinea 7 worden drie oorzaken gegeven voor slaapzucht.

Noem er twee.

(1)

1. **Slaapgebrek**

(1)

2. **Gebruik van bepaalde geneesmiddelen**

(1)

3. **Gebruik van bepaalde genotmiddelen**

Citeer de kernzin van alinea 8.

“Wie continu minder slaap krijgt dan hij van nature nodig heeft,

of wie kwalitatief slecht slaapt, bouwt op den duur een ‘slaapschuld’

op, die overdag zijn tol eist.” (r.61-62)

1

In alinea 9 staat een conclusie.

Citeer de zin waarin deze conclusie staat.

“Chronische slaapproblemen verhogen dus het risico van allerlei

kwalen, waaronder obesitas, suikerziekte, hart- en vaatziekten en

bovendien kunnen ze op den duur zelfs dodelijk zijn.”

(regel 73-75)

1

Citeer de kernzin van alinea 2.

“Branson wil de maki's de halve wereld over slepen om ze

te beschermen tegen de ontbossing van hun natuurlijke habitat

op Madagaskar.” (regel 7 – 9)

1

1p □ 31.

In alinea 3 staat in regel 16: "... voor zijn 'reddingsactie' ..."
Waarom staat het woord *reddingsactie* tussen aanhalingstekens?
Het is niet echt een reddingsactie; zoals het redden van dieren van de dood; redden van levensgevaar.

1

1p □ 32.

Branson wil de Maki's overtuigen naar een veilige plaats.
Handelt hij op eigen houtje?
Verklaar je antwoord. Raadpleeg alinea 1, 2 en 3.
(Nee,) hij roept de hulp in van deskundigen/experts.
Ja of nee alleen is fout!
Ja met een verklaring is fout!

1
0
0

3p □ 35.

In de tekst brengen de tegenstanders van de plannen van Branson argumenten naar voren.
Welke argumenten gebruiken zij?
Noteer drie argumenten. Gebruik per argument maximaal tien woorden.
Raadpleeg de alinea's 3, 4, 5 en 6.
Drie van de volgende vier argumenten:
1. Lokale flora en fauna kan beschadigen (1)
2. 'roofdieren' / nieuwe dieren / maki's (1)
3. de maki's ziekteverwekkers zijn / bij zich dragen / roven inheemse insecten en vogeleieren. (1)
4. te vroeg voor een oordeel / briljant of slecht idee / er is meer informatie nodig (1)
Maximale afbrek voor meer dan 10 woorden is 1 punt.

3

1p □ 37.

In alinea 7 staat een opsomming.
Noteer het signaalwoord dat de opsomming aangeeft.
Verder (regel 39)

1

2p □ 38.

Branson weerlegt de standpunten die in de tekst tegen zijn plan worden aangevoerd.
Welke twee argumenten gebruikt Branson?
1. Maki's eten voornamelijk noten en planten. (1)
(Af en toe een gekko.)
2. Volgens de zakenman komen ze uit dierventuinen in Canada, (1)
Zweden en Zuid-Afrika. 2

1p □ 39.

Hoeveel soorten dieren wil Branson verplanten?
Drie / 3

1

1p □ 40.

In de slotalinea hebben critici commentaar op het handelen van de autoriteiten.
Citeer de zin waarin deze kritiek staat.
"Zij hebben te gemakkelijk het hoofd gebogen voor de plannen van een machtige en invloedrijke investeerder." (regel 49 – 50)

1

1p □ 46.

Lees alinea 3 en 4.
Wat veroorzaakt het drinken van teveel water tijdens het hardlopen in het bloed?
Een zouttekort / een laag zoutgehalte / een tekort aan natrium / Hyponatremia

1

1p □ 47.

In alinea 5 (regel 22 – 23) staat de zin: "Veel sporters ... het sporten."
Is dit een feit of een mening?
Een feit

1

1p □ 48.

In alinea 1 (regel 4 – 6) staat de zin: "Experts adviseren ... dorst hebben."
Citeer de zin uit de tekst waarin hetzelfde advies wordt gegeven.
"Alleen drinken als je dorst hebt, is de veiligste manier om jezelf te hydrateren tijdens een duursport." (regel 24-25)

1

Totaal: 57 punten
Na verwerking van de resultaten wordt de cesuur vastgesteld.